CONGENITAL HEART DISEASE

TRẦN MẠNH THẮNG

KHẢ NĂNG SỐNG KHI BTBS ĐÃ HOẶC CHƯA ĐƯỢC SỬA CHỮA (1)

- Beänh tim baåm sinh hay gaëp, vaãn soáng ñeán tuoải tröôung thaønh duø khoâng ñöôic phaãu thuaät
 - Van ñoäng maïch chuû hai maûnh
 - · Heïp eo ñoäng maïch chuû
 - Heïp van ñoäng maïch phoåi
 - Thoâng lieân nhó loã thöù hai
 - Coøn oáng ñoäng maïch
- •Beänh tim baảm sinh thöôøng gaëp, hieám khi soáng ñeán tuoải tröôûng thaønh neáu khoâng phaãu thuaät
 - Thoâng lieân thaát loã lôùn
 - Töù chöùng Fallot
 - Hoùan vò ñaïi ñoäng maïch (chuyeån vò ÑÑM)

KHẢ NĂNG SỐNG KHI BTBS ĐÃ HOẶC CHƯA ĐƯỢC SỬA CHỮA (2)

- •Beänh tim baảm sinh ít gaëp, vaãn soáng ñeán tuoải tröôûng thaønh duø khoâng ñöôïc phaãu thuaät
 - Tim naèm beân phaûi, tim ñaûo ngöôïc (situs inversus)
 - Tim naèm beân phaûi, tim khoâng ñaûo ngöôïc (situs solitus)
 - Bloác nhó thaát hogan togan baảm sinh
 - Hoùan vò ñaïi ñoäng maïch coù söûa chöõa (hoaëc Baát töông hôïp nhó thaát, thaát ÑÑM)
 - Beänh Ebstein
 - Hôû van ñoäng maïch phoåi baåm sinh
 - Hoäi chöùng Lutembacher
 - Phình xoang Valsalva
 - Doø ñoäng maïch vaønh
 - Doø ñoäng tónh maïch phoåi baåm sinh
 - Tim moät thaát keøm heïp ñoäng maïch phoåi

CÁC VẤN ĐỀ CẦN ĐƯỢC QUAN TÂM THEO DÕI ĐỐI VỚI BTBS Ở NGƯỜI LỚN (1)

- 1. Theo doõi caùc vaán ñeà ngoaøi tim ôû beänh nhaân BTBS oån ñònh
 - a. Phoøng ngöøa vieâm noäi taâm maïc
 - b. Phaãu thuaät ngoøai tim
 - c. Bieán chöùng khi thai ngheùn vaø duøng caùc bieän phaùp traùnh thai
 - d. Höôùng daãn hoïat ñoäng the löïc vaø the thao
- 2. Theo doõi tieán trieån beänh lyù vaø phaùt hieän caùc bieán chöùng
 - e. Giaon vaø roái loïan choùc naêng thaát phaûi
 - f. Taêng tuaàn hogan phoải vag taêng aùp maïch phoải
 - g. Roái loïan nhòp nhó vaø nhòp thaát
 - h. Roái loïan vaø suy chöùc naêng thaát traùi
 - i. Ñoät töû
 - j. Na hoàng caàu vaø taêng ñoä nhôùt maùu do tím

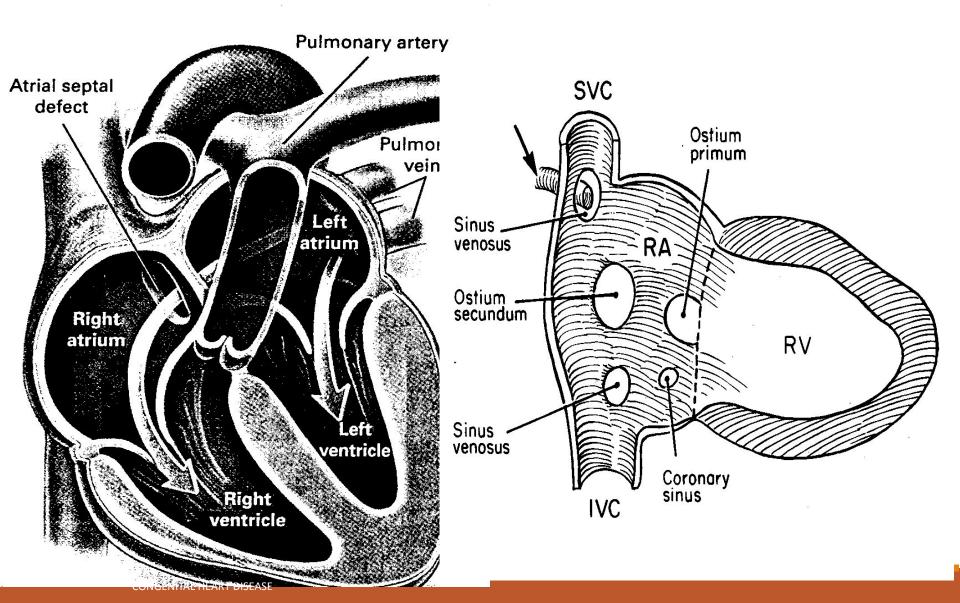
CÁC VẤN ĐỀ CẦN ĐƯỢC QUẠN TÂM THEO DÕI ĐỐI VỚI BTBS Ở NGƯỜI LỚN (2)

- 3. Theo doõi sau phaãu thuaät söûa chöõa
 - a. Toån thöông toàn taïi sau phaãu thuaät: hôû van ñoäng maïch phoải, hôû van ñoäng maïch chuû, hôû van hai laù ñaùng keå, taéc ngheõn ñöôøng ra thaát phaûi, thaát traùi ñaùng keå
 - b. Van vaø caùc oáng nhaân taïo
 - c. Phaãu thuaät söûa chöõa tim moät thaát: khoâng loã van ba laù, tim moät thaát keøm khoâng loã van ñoäng maïch chuû
 - d. Söûa chöõa hai taâm thaát, duøng thaát kieåu thaát phaûi laøm taâm thaát heä thoáng: hoùan vò ñaïi ñoäng maïch kieåu D vôùi maøng ngaên nhó, hoùan vò ñaïi ñoäng maïch kieåu L
 - e. Caùc vaán ñeà cuûa maïch vaønh sau phaãu thuaät chuyeån ñoäng maïch trong beänh lyù hoùan vò ñaïi ñoäng maïch
- 4. Caùc vaán ñeà veà kinh teá vaø xao hoäi
 - f. Ngheà nghieäp
 - g. Baûo hieåm söùc khoûe
 - h. Baûo hieåm nhaân thoï

PHÂN LỌAI BTBS DÀNH CHO BÁC SĨ TIM MẠCH NGƯỜI LỚN

- •Tổn thương tắc nghẽn đơn giản
 - Hep van ĐMC
 - Hep van ĐMP
 - Hep eo ĐMC
 - Dị tật động mạch vành
- ·Luồng thông trái- phải
 - Ventricular Septal Defect
 - Atrial Septal Defect
 - Patent Ductus Arteriosus
 - Thông sàn nhĩ thất hoặc Kênh nhĩ thất
- ·Các tổn thương phức tạp được sửa chữa (thường có tim)
 - Bênh Ebstein
 - Tứ chứng Fallot
 - Hóan vị đại động mạch
 - Tim một thất

ATRIAL SEPTAL DEFECT (1)

CHỈ ĐỊNH ĐÓNG LỖ ATRIAL SEPTAL DEFECT

- 1. Suy tim phải
- 2. Nhiễm trùng phổi tái phát
- 3. Thuyên tắc nghịch thường
- 4. RL nhịp nhĩ, kể cả khi lỗ thông nhỏ
- 5. Tăng áp mạch phổi trung bình, không kèm bệnh mạch máu phổi

TIÊU CHUẨN LỌAI TRỪ BÍT ATRIAL SEPTAL DEFECT BẰNG ỐNG THÔNG QUA DA

- 1. Bệnh nhân có kèm BTBS khác cần phẫu thuật
- 2. Tĩnh mạch phổi về lạc chỗ
- 3. Sức cản mạch phổi > 7 đơn vị Woods
- •4. Luồng thông từ phải sang trái, độ bão hòa oxy hệ thống ≤ 94%
- •5. Nhồi máu cơ tim gần đây
- ·6. Đau thắt ngực không ổn định
- •7. Suy tim ứ huyết mất bù hoặc suy thất phải hay suy thất trái nặng với phân suất tống máu < 30%
- •8. Đang trong tình trạng nhiễm trùng
- Tiên lượng sống < 2 năm

ATRIAL SEPTAL DEFECT

- ·Có 4 kiểu Atrial Septal Defect: ASD lỗ thứ 1, ASD lỗ thứ 2, ASD kiểu xoang tĩnh mạch và ASD kiểu xoang vành
- •Điều trị nội khoa:
 - Phần lớn các ASD không dẫn đến suy tim
 - ·Không bị biến chứng viêm nội tâm mạc nhiễm trùng
 - Đóng lỗ ASD bằng ống thông (catheter) được thực hiện từ
 1976
- ·Chỉ định phẫu thuật:
 - · ASD có thể tự đóng tần suất từ 14-66%
 - Không nên phẫu thuật ASD ở trẻ dưới 1 tuổi, ngoại trừ có biến chứng suy tim hay tăng áp ĐMP không kiểm soát được
 - •Không phẫu thuật ASD khi áp lực ĐMP đo bằng siêu âm Doppler gần bằng áp lực mạch hệ thống, luồng thông rất ít và 2 chiều, độ bão hoà oxyzen lúc nghỉ dưới 92%, giảm hơn khi gắng

SUC

ATRIAL SEPTAL DEFECT

- •Xử trí sau phẫu thuật:
 - Tiên lượng bệnh nhân sau phẫu thuật ASD rất tốt,
 tử vong do phẫu thuật thường dưới 1%
 - Phần lớn các trường hợp không cần điều trị nội khoa sau phẫu thuật
 - Một số biến chứng sau mổ có thể gặp là nhịp nhanh kịch phát trên thất hoặc rung nhĩ (5%)
 - Lịch khám bệnh nhân sau phẫu thuật: Khám lâm sàng: tháng 1, tháng thứ 6, tháng thứ 12 và mỗi năm sau phẫu thuật; siêu âm trước ra viện, tháng thứ 6, tháng thứ 12 và mỗi năm sau đó

ĐIỀU TRỊ ATRIAL SEPTAL DEFECT

Loại I (điều trị nội)

- 1. Sốc điện chuyển nhịp sau kháng đông/ rung nhĩ (MCC: A)
- 2. Kiếm soát tần số thất + kháng đông/ rung nhĩ nếu không duy trì được nhịp xoang bằng nội khoa hay can thiệp (MCC: A)

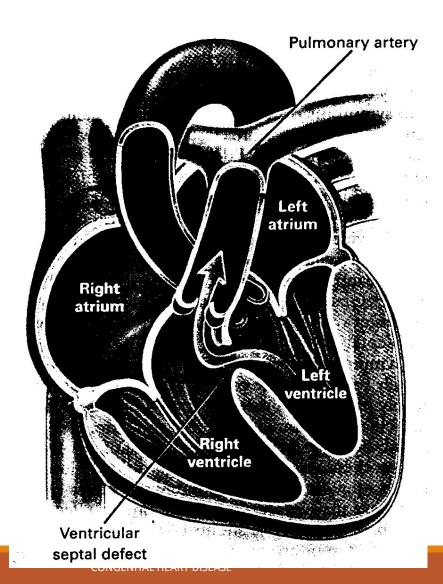
Loại I (can thiệp hay phẫu thuật)

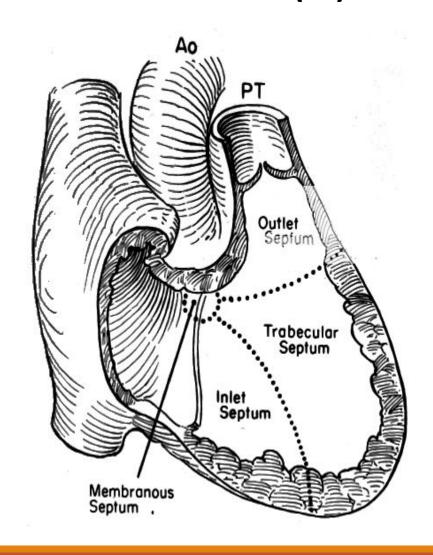
- 3. Đóng ASD (can thiệp hay phẫu thuật) dẫn đến dãn nhĩ phải và thất phải, có hay không TC/CN (MCC:A)
- 4. Phẫu thuật ASD xoang TM, ASD xoang vành ASD lỗ thứ 1 hoặc ASD lỗ thứ 2 có đường kính > 38 mm (MCC : B)

ATRIAL SEPTAL DEFECT

Loại III

- Không đóng ASD nếu tăng áp ĐMP nặng:
 - $-ALDMP > \frac{2}{3}ALMHT$
 - -Sức cản mạch phổi $> \frac{2}{3}$ sức cản mạch hệ thống

ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG Ở BỆNH NHÂN VENTRICULAR SEPTAL DEFECT

Kích thước lỗ thông (Chiều lỗ thông)	Đặc điểm lâm sàng
Lỗ nhỏ (Trái- Phải)	Tiếng thổi tâm thu dạng tống máu âm sắc cao (tiếng thổi này kết thúc trước khi hết thời kỳ tâm thu nếu lỗ thông bị bít lại do co cơ tim)
Lỗ vừa đến rộng (Trái- Phải)	 Tiếng thổi tòan tâm thu nghe rõ nhất ở cạnh ức trái phần thấp (thường sờ thấy rung miu), thất trái tăng động, mạch nẩy nhưng áp lực bình thường Tiếng rung giữa tâm trương ngắn ở mỏm (do tăng lưu lượng máu qua van hai lá) Tiếng thổi tâm trương cường độ giảm dần do hở van ĐMC (khi lỗ Ventricular Septal Defect làm giãn vòng van ĐMC)

ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG Ở BỆNH NHÂN VENTRICULAR SEPTAL DEFECT

Kích thước lỗ thông (Chiều lỗ thông)	Đặc điểm lâm sàng
Lỗ vừa đến rộng (Phải- Trái)	Thất phải nảy mạnh, đập ở thân ĐMP
Khi TAP tiến triển	 Tiếng thổi tòan tâm thu hay rung miu giảm dần rồi mất khi dòng máu qua lỗ thông giảm Có thể xuất hiện tiếng thổi Graham Still Sau cùng xuất hiện tím và ngón tay dùi trống

- Có nhiều kiểu VSD: VSD quanh màng, VSD buồng nhận,
 VSD vùng phễu, VSD vách cơ bè, VSD dưới động mạch
- ·Biến chứng suy tim nặng rất sớm
- •Đìêu trị nội khoa:
 - Điều trị các biến chứng của VSD hay liên quan đến VSD như suy tim, nhiễm trùng phổi, viêm nội tâm mạc nhiễm trùng
 - Lựa chọn thời điểm thích hợp để phẫu thuật cho trẻ bệnh.
 Phẫu thuật ở sơ sinh thường có tử vong cao hơn (10 -20%) so
 với trẻ lớn khoảng 2 tuổi (tử vong khoảng 2%)
 - Phòng ngừa bệnh tật như viêm nội tâm mạc nhiễm trùng ở
 VSD lỗ nhỏ không cần mổ

Chỉ định phẫu thuật:

- Ba yếu tố liên quan đến thời điểm phẫu thuật VSD:
 - Phẫu thuật ở tuổi sơ sinh có tử vong cao hơn ở tuổi 1 hay 2
 - VSD có thể tự đóng
 - VSD có tăng áp ĐMP có thể biến chứng phức hợp Eisenmenger nếu thời điểm phẫu thuật chậm
- ·VSD lỗ nhỏ đơn thuần không tăng áp ĐMP không cần phẫu thuật
- •VSD lỗ nhỏ (thường là VSD vùng phễu) nhưng có kèm hở van động mạch chủ (hội chứng Laubry- Pezzi) dù nhẹ cũng cần mổ sớm
- VSD lỗ lớn với tỷ lệ áp lực ĐMP (ALĐMP) trên áp lực mạch hệ thống (ALMHT) > 0,75 kèm suy tim không kiểm soát được bằng điều trị nội khoa, cần phẫu thuật ngay

Chỉ định phẫu thuật:

- •Đối với trẻ VSD có tỷ lệ ALĐMP/ ALMHT < 0,75 và không có suy tim hoặc suy tim có thể kiểm soát dễ dàng, chưa cần phẫu thuật. Siêu âm và khám lại mỗi 6 tháng
- TLT lỗ nhỏ với ALĐMP bình thường và Qp/Qs < 1,3, không cần phẫu thuật
- •TLT lỗ lớn với ALĐMP/ ALMHT > 0,75 nhưng Qp/Qs thấp do sức cản mạch phổi cao trên 7 đơn vị m2, không nên PT
- •TLT có ALÐMP/ALMHT > 0,75 kèm luồng thông trái phải rất ít hoặc hai chiều (khảo sát bằng Doppler) và độ bão hoà oxy giảm khi gắng sức, không có chỉ định phẫu thuật

Xử trí sau phẫu thuật:

•Tử vong do phẫu thuật TLT thường rất thấp, dưới 2%. Phẫu thuật trước 3 tuổi, tiên lượng rất tốt, tuổi thọ như người bình thường

Một số dư chứng hoặc biến chứng sau mổ có thể là:

- Thông liên thất còn sót lại
- Blốc nhánh phải
- ·Loạn nhịp nhĩ, loạn nhịp thất
- •Tăng áp ĐMP còn tồn tại (trường hợp mổ chậm)

Quy trình chăm sóc bệnh nhân sau phẫu thuật TLT:

- Siêu âm khi ra viện, tháng thứ 6, tháng thứ 12 và mỗi
 năm sau đó
- •Khám lâm sàng khi ra viện, tháng thứ 3, tháng thứ 6, 1 năm và mỗi năm sau đó
- •Trường hợp bn còn áp lực ĐMP cao, cần siêu âm vào tháng thứ 3, thứ 6, thứ 12 và mỗi năm sau đó
- Phần lớn các bệnh nhân trẻ phẫu thuật TLT, không cần dùng thuốc trợ tim sau phẫu thuật

DILO IKI VENTRICOLAR SEPTAL

Loại I:

- Đóng VSD có ý nghĩa (có triệu chứng: tăng tải thế tích TT; chức năng TT giảm dần do tăng tải thể tích: chức năng TP giảm do tăng tải áp lực từ ĐMP; Qp/Qs ≥ 2) (MCC: B)
- VSD kèm nghên đường ra TP (chênh áp trung bình > 50 mmHg) (MCC:B)
- 3. VSD quanh màng hoặc VSD dưới động mạch kèm hở van ĐMC nhẹ (MCC: B)

DEFECT CÓ TĂNG ÁP ĐMP NĂNG

Loại I:

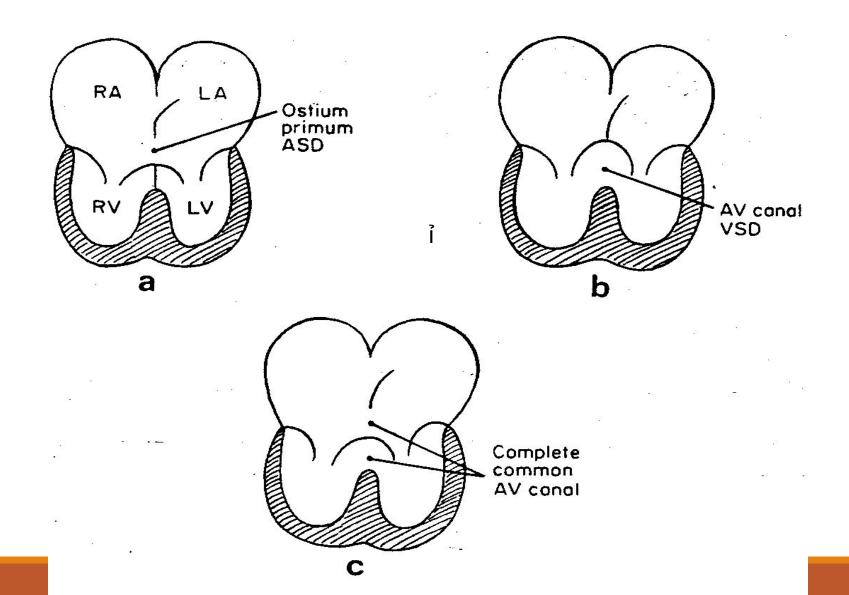
- •TAĐMP nặng: ALĐMP > 2/3 ALMHT hoặc SCĐMP > 2/3 SCMHT
- •VSD- TAĐMP nặng :cần Qp/Qs ≥ 1.5 hoặc trắc nghiệm phản ứng mạch phổi (+) (TD: ôxy, NO và hoặc prostaglandins) (MCC:B)

ĐÓNG VSD BẰNG DỤNG CỤ (DEVICE)

Loại IIb:

VSD phần cơ bè, đặc biệt nằm xa van 3 lá
 và ĐMC, có TT dãn hoặc Tăng áp ĐMP

THÔNG SÀN NHĨ THẤT HAY KÊNH NHĨ THẤT

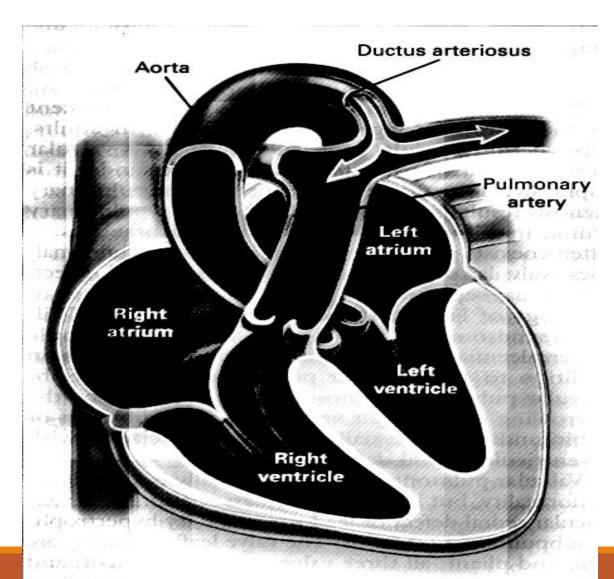
CHỈ ĐỊNH PHẪU THUẬT

Loại I: phẫu thuật lại/ b/n đã được phẫu thuật KNT lúc nhỏ

- 1. Hở hay hẹp van nhĩ thất trái có triệu chứng cơ năng, loạn nhịp nhĩ hoặc thất, kích thước TT tăng hoặc chức năng TT giảm: sửa hoặc thay van (MCC:B)
- 2. Nghên đường ra thất trái, độ chênh trung bình > 50 mmHg; hoặc độ chênh < 50 mmHg kèm hở 2 lá hoặc hở van ĐMC có ý nghĩa (MCC: B)</p>

THEO DÕI BỆNH NHÂN THÔNG SÀN NHĨ THẤT ĐÃ ĐƯỢC PHẦU THUẬT

- •1. Blốc tim xuất hiện muộn
- •2. Hở van hai lá hoặc hở van ba lá tiến triển
- •3. Nghẽn đường ra các thất xuất hiện muộn
- •4. Bệnh mạch máu phổi tiến triển

Ductus arteriosus: oáng Ñoäng maïcl

Pulmonary artery: ÑM phoåi

Left atrium: nhó traùi

Right atrium: nhó phaûi

Left ventricle: thaát traùi

Right ventricle: thaát phaûi

Aorta: Ñoäng maïch chuû

Chẩn đoán xác định và có chỉ định phẫu thuật sau khám nghiệm siêu âm, không cần thông tim.

Điều trị nội khoa:

Các nguy cơ chính của bệnh nhân Patent Ductus Arteriosus bao gồm:

- Viêm nội tâm mạc nhiễm trùng
- •Đọng vôi ở thành ống động mạch (rất thường gặp, tăng theo tuổi, có thể nguy hiểm khi phầu thuật)
- Suy tim trái
- Tăng áp động mạch phổi
- Tất cả bệnh nhân bị Patent Ductus Arteriosus cần phẫu thuật

Chỉ định phẫu thuật

- Patent Ductus Arteriosus đơn độc có biến chứng suy tim cần điều trị nội khoa tích cực. Suy tim không kiểm soát được cần phẫu thuật
- Trường hợp suy tim kiếm soát được, tỷ lệ ALĐMP/
 ALMHT > 0,75, cần siêu âm lại vào tuổi 5 tháng
- •Trường hợp siêu âm vào tháng thứ 5, ALĐMP đã giảm, cần siêu âm lại vào tháng 12, nếu ống động mạch vẫn còn nên phẫu thuật cho trẻ ở 1-2 năm tuổi
- •Trường hợp sức cản mạch phổi trên 10 đơn vị m², không còn chỉ định phẫu thuật

CHỈ ĐỊNH ĐÓNG ỐNG ĐỘNG MẠCH

- 1. Patent Ductus Arteriosus và có bằng chứng tăng gánh thể tích
- 2. Tiền sử viêm nội tâm mạc nhiễm trùng
- •3. Suy tim ứ huyết
- 4. Phình mạch ở ống động mạch (phẫu thuật đế đóng)
- 5. Vôi hóa ống động mạch (bít ống bằng ống thông qua da)
- ·6. Tăng áp phổi trung bình không kèm bệnh mạch máu phổi

Xử trí sau phẫu thuật:

- Các biến chứng hoặc dư chứng sau phẫu thuật Patent Ductus Arteriosus bao gồm:
- Túi phình giả ống động mạch (ductal false aneurysm) sau phẩu thuật (biểu hiện bằng khối trung thất trái thấy được phim ở lông ngực)
- ·Liệt cơ hoành do cắt đứt thần kinh hoành
- Liệt dây âm thanh
- •Tăng áp động mạch phổi còn tồn tại (do chỉ định phẫu thuật chậm)
- Tràn dịch dưỡng chấp màng phổi
- Siêu âm trước ra viện, tháng thứ 6 và tháng thứ 12 sau mố

ARTERIOSUS

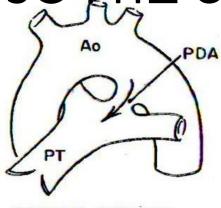
Loai 1

- •Nội khoa: ÔĐM nhỏ, không dấu hiệu quá tải thể tích TT: theo dõi mỗi năm (MCC:C)
- Can thiệp hoặc phẫu thuật
 - ÔĐM kèm dãn nhĩ trái và/hoặc TT hoặc có TAĐMP hoặc shunt T P rõ (MCC:C)
 - •Tiền sử viêm nội mạc mạch (endarteritis) (MCC:C)
 - •Phẫu thuật ÔĐM:
 - Óng lớn quá so với dụng cụ
 - –ÔĐM biến dạng (TD: có túi phình hoặc viêm nội mạc mạch) (MCC:C)
 - ÔĐM vôi hoá/ người lớn: Nên đóng bằng dụng cụ

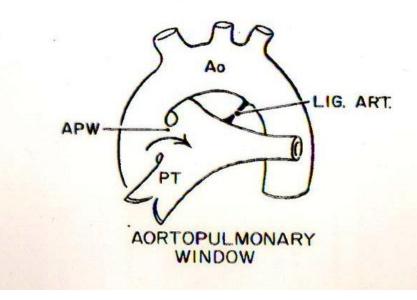
THÔNG TIM GIÚP CHỈ ĐỊNH ĐIỀU TRỊ TRÊN BTBS CÓ SHUNT

•Loại I: Thông tim cần thiết cho BTBS có shunt T P kèm TAĐMP nặng (ALĐMP> 2/3 ALMHT): khảo sát kháng lực mạch phổi kèm trắc nghiệm kích mạch (test vasoreactivity) bằng O₂, NO hoặc Prostaglandin

BỆNH TIM BẨM SINH KHÔNG TÍM CỬA SỐ PHẾ CHỦ

PATENT DUCTUS

BỆNH TIM BẨM SINH KHÔNG TÍM CỬA SỐ PHẾ CHỦ

Ba vấn đề chính của Cửa sổ phế chủ là:

- ·Cần chẩn đoán sớm
- Triệu chứng suy tim thường nặng cần điều trị nội khoa mạch
- Cần phẫu thuật sớm để tránh biến chứng bệnh mạch máu phổi tắc nghẽn

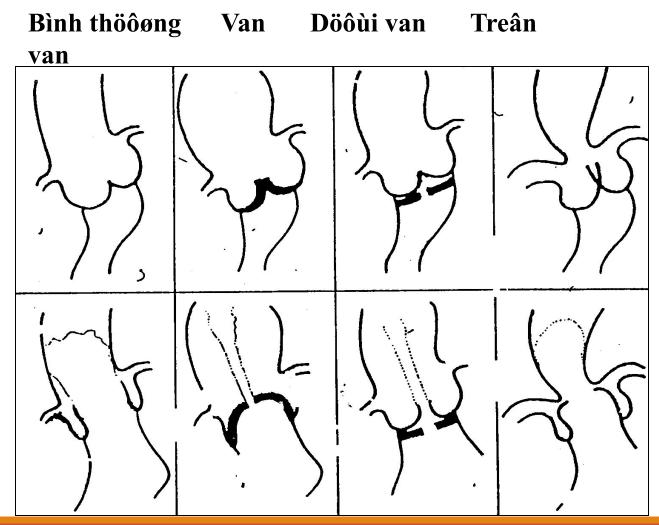
BỆNH TIM BẨM SINH KHÔNG TÍM CỬA SỐ PHẾ CHỦ

- •Tất cả sơ sinh hay trẻ em có biểu hiện suy tim trái nặng kèm ALĐMP rất cao phát hiện bằng siêu âm Doppler, cần được tìm Cửa sổ phế chủ dù không âm thổi
- Chỉ định phẫu thuật Cửa số phế chủ cũng giống như
 Còn ống động mạch. Do luồng thông rất lớn,
 thường phải phẫu thuật sớm hơn

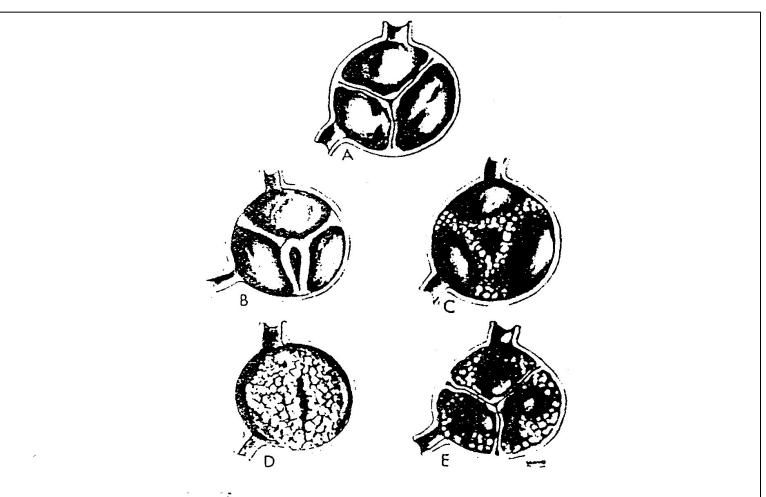
TỔN THƯƠNG NGHỄN TIM TRÁI: BỆNH VAN ĐMC, HỆP DƯỚI VAN VÀ TRÊN VAN ĐMC, BỆNH ĐMC LÊN PHỐI HỢP, HỆO EO ĐMC

Taâm tröông

Taâm thu

HEP VAN ĐMC (2)

A: Van DMC bình thường

: Hẹp van ĐMC dố thấp tim

B: Hẹp bẩm sinh van ĐMC

D: Hẹp van ĐMC 2 mảnh vôi hóa

E: Hep van ĐMC do thoái hóa vôi người lớn tuổi

HEP TRÊN VAN ĐMC

Loại I

 Phẫu thuật: hẹp trên van ĐMC kèm TC/CN và/hoặc độ chênh áp trung bình > 50 mmHg (siêu âm,KT) (MCC:C)

HEP VAN ĐMC: NONG VAN/ NGƯỜI TRỂ

Loai I:

- 1. Hẹp van ĐMC không vôi hoá kèm TC/CN (đau thắt ngực, khó thở gắng sức)và độ chênh áp đỉnh khi thông tim > 50 mmHg (MCC: C)
- 2. Hẹp van ĐMC không TC/CN kèm ST hoặc T bất thường trên ECG lúc nghỉ hay gắng sức, và độ chênh áp đỉnh khi thông tim > 60 mmHg (MCC:C)

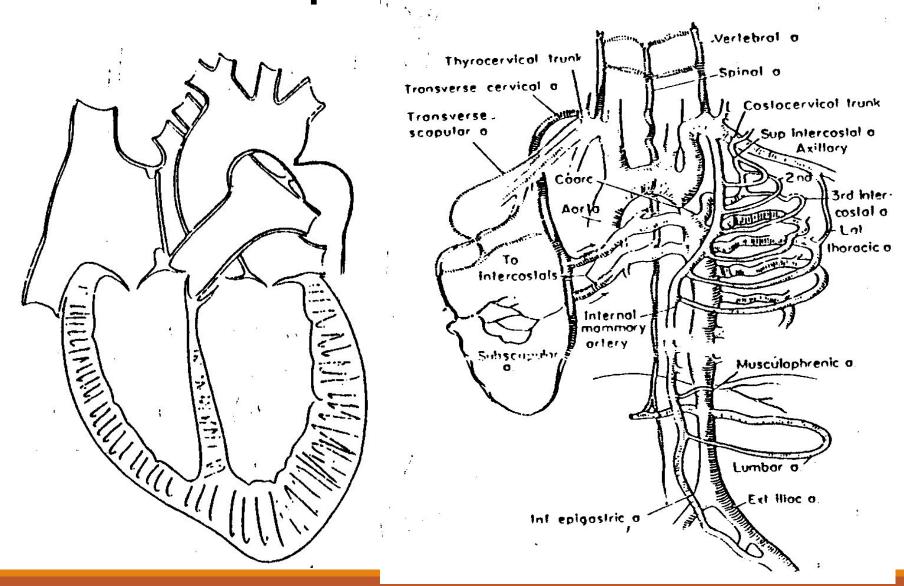
HEP VAN ĐMC: PHẨU THUẬT

Loai I:

- 1. Thay van ĐMC/ hẹp van ĐMC nặng kèm RL chức năng thất trái (PXTM <50%) (MCC: C)
- 2. Thay van ĐMC/ hẹp van ĐMC nặng kèm TC/CN hoặc TT ngày càng dãn (MCC: C)
- 3. Phẫu thuật sửa chữa hoặc thay ĐMC lên/ b/n van ĐMC 2 mảnh khi ĐMC lên ≥ 5 mm hoặc dãn ≥ 5 mm/năm (MCC:B)

THUẬT

- Hẹp dưới van ĐMC với độ chênh áp lực đỉnh ≥ 50 mmHg hoặc độ chênh áp lực trung bình ≥ 30 mmHg (siêu âm tim) (MCC: C)
- 2. Hẹp dưới van ĐMC với độ chênh áp lực đỉnh < 50 mmHg hoặc độ chênh áp trung bình < 30 mmHg kèm hở van ĐMC ngày càng nặng cùng đường kính TT cuối tâm thu 50 mm hoặc PXTM < 55% (MCC:C)</p>

- ·Hẹp eo ĐMC có thể gặp ở sơ sinh, trẻ em và người lớn
- •95% trường hợp hẹp eo ở phần trên ĐMC xuống, ngay sau động mạch dưới đòn trái
- Hẹp eo ĐMC trước ống động mạch, hẹp eo ĐMC sau ống động mạch
- Năm biến chứng chính của Hẹp eo ĐMC cần chú ý (24) là: Suy tim, bệnh van ĐMC, vỡ hoặc bóc tách ĐMC gần chỗ hẹp, viêm nội mạc ĐMC và vỡ túi phình lục giác Willis
- Tất cả bệnh nhân cao HA dưới 50 tuổi cần khảo sát có Hẹp eo ĐMC
- Tất cả khám nghiệm tim mạch trẻ em và người lớn cần bắt mạch cổ tay và mạch bẹn cùng lúc

Điều trị nội khoa:

- Truyền Prostaglandine E 1 (PGE1) giúp mở ống động mạch
- Phẫu thuật hoặc nong chỗ hẹp bằng bóng cần thực hiện ngay vào giờ 6,12 hay sau đó
- Nghiên cứu VACA (The Valvuloplasty and Angioplasty of Congenital Anomalies) xác định nong bằng bóng có hiệu quả ở Hẹp eo ĐMC trẻ sơ sinh, trẻ nhỏ và trẻ lớn
- Nong ĐMC vẫn là phương pháp chọn lọc ở trẻ sơ sinh và trẻ em dưới 1 tuổi bị Hẹp eo ĐMC, do tử vong cao khi phẫu thuật bệnh lý này ở tuổi nhỏ

Chỉ định phẫu thuật:

- Phẫu thuật sớm hay chậm hơn tuỳ thuộc vào triệu chứng suy tim
- Ở trẻ nhỏ không triệu chứng suy tim, hẹp eo ĐMC có ý nghĩa khi độ chênh áp lực tâm thu trên 40 mmHg
- •Một số tác giả chủ trương nên phẫu thuật vào 3-6 tháng tuổi, không nên để quá 6 tháng tuổi; một số khuyến cáo nên phẫu thuật ở khoảng 1 năm tuổi.

Hẹp eo Đmc: can thiệp hoặc phẫu thuật

Loai I:

- Độ chênh áp lực đỉnh ≥ 20 mmHg (MCC:C)
- Độ chênh áp lực đỉnh < 20 mmHg kèm chấn đoán hình ảnh hẹp eo ĐMC có ý nghĩa và có nhiều tuần hoàn báng hệ (MCC: C)
- Lựa chọn can thiệp hay phẫu thuật, hội chẩn BS tim mạch BTBS, BS can thiệp và phẫu thuật viêm
- Tái hẹp eo ĐMC với độ chênh áp lực đỉnh ≥ 20 mmHg can thiệp

Xử trí sau phẫu thuật

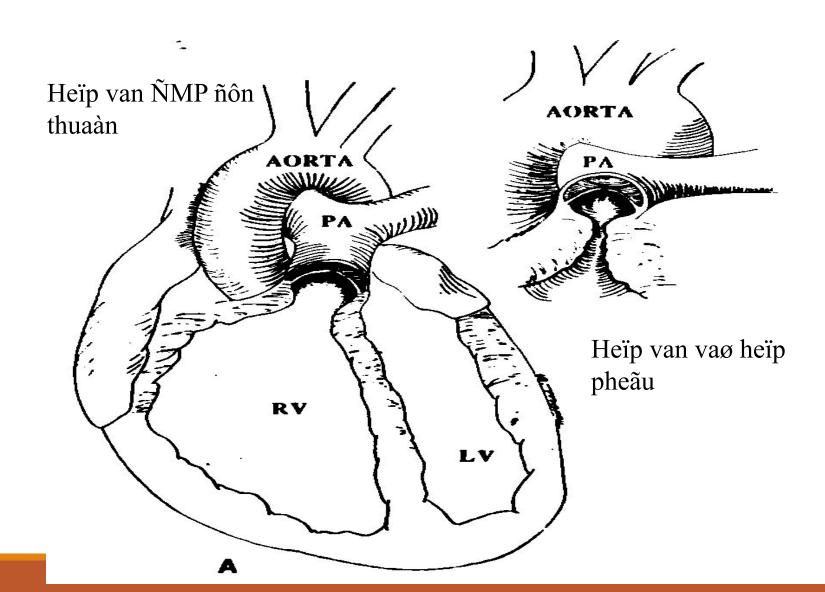
- Ba biến chứng sớm sau phẫu thuật là: cao huyết áp, đau bụng, liệt chi dưới và tràn dịch dưỡng chấp màng phổi (Chylothorax)
- Các biến chứng xa của bệnh nhân phẫu thuật Hẹp eo ĐMC bao gồm: túi phình ĐMC, tái hẹp
- •Khám lâm sàng mỗi tháng trong 3 tháng đầu, sau đó khám vào tháng thứ 6,12 và mỗi năm sau đó; siêu âm được thực hiện trước ra viện, tháng thứ 6, 12 và mỗi năm sau đó.

THEO DÕI SAU ĐIỀU TRỊ HỆP EO ĐMC Loại I

- 1. Theo dõi suốt đời, mỗi năm (MCC:C)
- 2. Cần chấn đoán hình ảnh ĐMC ngực tìm dãn hoặc phình ĐMC sau điều trị (MCC: B)
- 3. Cần phát hiện THA lúc nghỉ hay lúc gắng sức mới xuất hiện (MCC: B)
- Cần làm MRI hoặc CT mỗi 5 năm hoặc < 5 năm (MCC:C)

NGHỄN ĐƯỜNG RA THẤT PHẢI: HỆP VAN ĐMP, HỆP TRÊN VAN ĐMP, HỆP NHÁNH ĐMP, HỆP ĐMP NGOẠI VI

HEP DMP

PHÂN LỌAI MỨC ĐỘ HỆP VAN ĐMP

Mức độ Diện tích van/ Chênh áp Áp lực đỉnh
diện tích da qua van thất phải
Bình thường> 2 cm2/m2 0
Nhẹ > 1 cm2/m2 < 50mmHg < 75mmHg
Trung bình 0,5-1cm2/m2 50-80mmHg 75-100 mmHg

Nặng < 0,5 cm2/m2 > 80mmHg > 100 mmHg

HEP VAN DMP

Loai I

- Nong van ĐMP bằng bóng: hẹp van ĐMP hình vòm, không TC/CN, độ chênh áp lực đỉnh > 60 mmHg hoặc độ chênh áp trung bình > 40 mmHg (MCC:B)
- 2. Phẫu thuật: hẹp van ĐMP nặng kèm giảm sản vòng van ĐMP, hở van ĐMP nặng, hẹp dưới van hoặc trên van ĐMP (MCC:C)

HỆP TRÊN VAN ĐMP, HỆP NHÁNH VÀ HỆP ĐMP NGOẠI VI

Loại I

- Can thiệp khi mức độ hẹp > 50% lòng mạch và áp lực thất phải > 50 mmHg và/hoặc có triệu chứng cơ năng (MCC:B)
- Phẫu thuật khi can thiệp không thực hiện được (MCC:B)

PHẨU THUẬT LẠI VAN ĐMP NHÂN TẠO

Loại I:

- Độ chênh áp lực đỉnh qua van > 50 mmHg kèm 1 trong các dấu hiệu
 - Giảm khả năng gắng sức (MCC:C)
 - Chức năng TP giảm (MCC: C)
 - Thất phải dãn ≥ nặng vừa (MCC: C)
 - Hở 3 lá ≥ nặng vừa (MCC: C)

PHẨU THUẬT HOẶC CAN THIỆP LẠI ỐNG DẪN TP- ĐMP

Loại II a:

Hẹp > 50 % đường kính ống dẫn

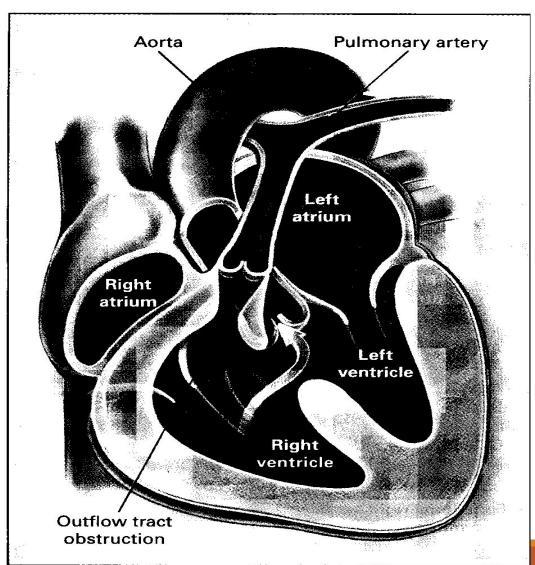
PHẨU THUẬT THẤT PHẢI HAI BUỒNG

•Thất phải 2 buồng: 1 buồng áp lực cao, 1 buồng áp lực thấp do bó cơ tim bất thường

·Loại I:

 Phẫu thuật khi độ chênh áp lực đỉnh giữa thất > 60 mmHg hoặc độ chênh trung bình > 40 mmHg dù không TC/CN (MCC:B)

TỬ CHỨNG FALLOT

Pulmonary artery: Ñoäng maïch phoåi

Left atrium: nhó traùi

Right atrium: nhó phaûi

Left ventricle: thaát traùi

Right ventricle: thaát phaûi

Outflow tract obstruction: Ngheon

ñöôøng ra thaát traùi

Aorta: Ñoäng maïch chuû

TỬ CHỬNG FALLOT

Điều trị nội khoa:

- •Tạm thời, làm bớt các tr/c, chuẩn bị cho phẫu thuật
- Prostaglandin E1 để giữ ống động mạch mở
- •Dung tích hồng cầu cao, cần cho uống thêm viên sắt
- Có tím nặng, cho uống thêm Propranolol
- Điều trị nội khoa cơn tím nặng bao gồm: cho trẻ nằm, đầu gối gập vào ngực, thở oxy, tiêm Morphine (0,01-0,1 mg/kg), truyền dịch, truyền NaHCO₃, tiêm phenylephrine, propranolol tiêm mạch. Các biện pháp xử trí trên theo diễn tiến từ nhẹ đến nặng

TỬ CHỬNG FALLOT

- •Các bc của TOF bao gồm: cơn tím nặng có thể dẫn đến tử vong, TBMMN, áp xe não, lao phổi, VNTMNT và suy tim phải khi đã lớn tuổi
- ·Chỉ định phẫu thuật sớm và đúng lúc TOF là rất cần thiết
- •Chỉ định phẫu thuật TOF dựa vào tr/c cơ năng, Hct (hoặc số lượng hồng cầu), KQ siêu âm tim 2D và Doppler màu, cân nặng và tuổi của trẻ nhỏ
- •Trường hợp kích thước của ĐMP nhỏ (dưới 50% giá trị bình thường theo diện tích cơ thể) hoặc trẻ dưới 5 kg có kèm DTHC trên 70% hoặc có tr/c cơ năng nặng, thường phẫu thuật tạm thời kiểu Blalock Taussig
- •Các trẻ < 3 tuổi khi đến khám có DTHC quá cao (75 80%) thường được phẫu thuật tạm thời trước

TỬ CHỬNG FALLOT

- Chỉ định phẫu thuật
- •Phẫu thuật TOF bao gồm phẫu thuật sữa chữa triệt để (bít TLT và sửa chữa Hẹp ĐMP) hoặc phẫu thuật sửa chữa tạm thời (tạo luồng thông ĐM hệ thống với ĐMP. TD: Blalock Taussig)
- •Trẻ em được chẩn đoán TOF sớm, nhưng không triệu chứng cơ năng hay rất ít triệu chứng cơ năng, nên được theo dõi mỗi 6 tháng và phẫu thuật vào khoảng 2 tuổi

PHẦU THUẬT TẠM THỜI CHO TRỂ MẮC TỬ CHỨNG FALLOT

- Blalock Taussig: Nối tận bên động mạch dưới
- đòn với ĐMP
- Potts: Nối bên bên ĐMC xuống với ĐMPtrái
- Waterson: Nối bên bên ĐMC lên với ĐMPphải

CÁC VẤN ĐỀ SAU PHẪU THUẬT SỬA CHỮA HOÀN TOÀN T4F

- 1. Hở van ĐMP
- Thất phải dãn và RL chức năng do hở van ĐMP và hở 3
 lá
- 3. Nghẽn đường ra TP tồn tại
- 4. Hẹp nhánh ĐMP
- 5. Nhịp nhanh thất kéo dài
- 6. Đột tử
- 7. Blốc nhĩ thất, cuồng nhĩ và/hoặc rung nhĩ
- 8. Hở van ĐMC tiến triển

CHỈ ĐỊNH TÁI PHẪU THUẬT BỆNH NHÂN TỬ CHỨNG FALLOT

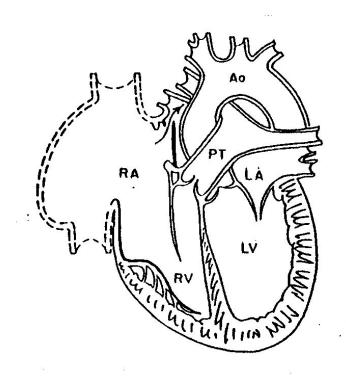
Loại I:

- Thay van ĐMP khi hở van ĐMP nặng kèm TC/CN hoặc giảm khả năng gắng sức (MCC:B)
- Cần xác định lộ trình ĐMV trước phẫu thuật (MCC:C)

Loai IIa:

- Hẹp đường thoát thất phải tồn tại với độ chênh áp lực đỉnh > 50 mmHg (MCC:C) hoặc tỷ lệ áp lực TP/TT > 0.7 (MCC:C)
- 2. VSD tồn lưu với lưu lượng T P > 1.5 (MCC:B)
- Hở van ĐMC nặng có triệu chứng cơ năng hoặc RLCN thất trái ≥ nặng vừa (MCC:C)

BÊNH EBSTEIN

Bất thường Ebstein ở van ba lá . Một số thành phần của van 3 lá đóng thấp tạo thành buồng thất phải nhĩ hóa . Phần thất phải thực sự hoạt động hiệu quả có kích thước giảm .

BIỂU HIỆN BAN ĐẦU CỦA EBSTEIN/ NGƯỜI LỚN

- •Ebstein thể nhẹ: có thể không TC/CN, sống tới tuổi 90
- Có biểu hiện Ebstein từ tuổi > 10: thường là triệu chứng điện sinh lý hơn là huyết động
- Tiên lượng thường tốt

CHỈ ĐỊNH PHẪU THUẬT BỆNH NHÂN EBSTEIN

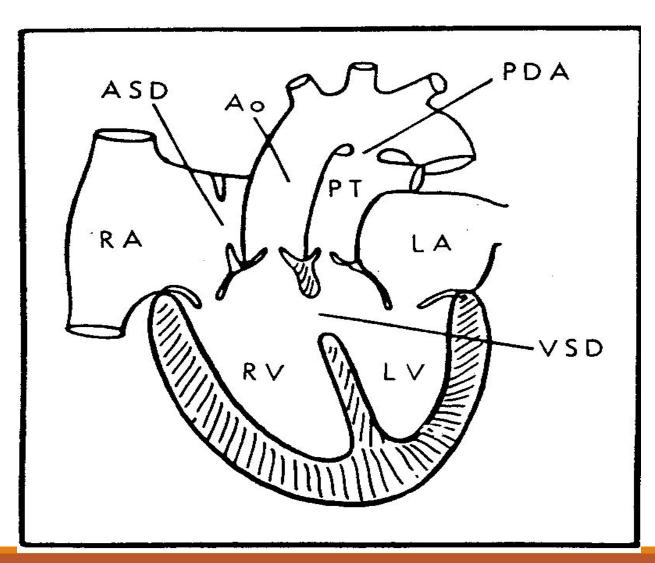
Loại I:

- 1. Có TC/CN hoặc giảm dần khả năng gắng sức (MCC:B)
- 2. Tím (Sat O_2 <90%) (MCC:B)
- Thuyên tắc ngược dòng (MCC: B)
- 4. Tim lớn dần/ x-quang ngực (MCC: B)
- 5. Thất phải ngày càng dãn hoặc giảm chức năng tâm thu TP (MCC:B)

CHỈ ĐỊNH SỬA HOẶC THAY VAN 3 LÁ/ BỆNH NHÂN EBSTEIN

- TC/CN, NYHA III hoặc IV hoặc giảm khả năng gắng sức (MCC:B)
- 2. Hở 3 lá nặng, TP ngày càng dãn, giảm chức năng tâm thu TP hoặc xuất hiện loạn nhịp nhĩ hay loạn nhịp thất (MCC:B)
- 3. RL chức năng van 3 lá sinh học (độ chênh áp lực trung bình > 12-15 mmHg) (MCC: B)

CHUYỂN VỊ (HOÁN VỊ) ĐẠI ĐỘNG MẠCH (DEXTRO- TRANSPOSITION OF THE GREAT ARTERIES)

PHẪU THUẬT HOẶC THỦ THUẬT QUA DA ĐỐI VỚI BỆNH NHÂN HÓAN VỊ ĐẠI ĐỘNG MẠCH

Lọai	Kỹ thuật
Thủ thuật Rashkind	Nong vách liên nhĩ bằng bóng qua da được thực hiện tuần đầu sau sinh như một thủ thuật tạm thời trong khi chờ đợi phẫu thuật triệt để
Phẫu thuật chuyển đổi tầng nhĩ (Mustard hoặc Senning)	Tạo vách ngăn trong nhĩ để đưa máu tĩnh mạch đổi hướng vào thất có kiểu hình thất trái qua van hai lá, rồi lên ĐMPvà máu được oxy hóa sẽ qua van ba lá vào thất có kiểu hình thất phải rồi đến ĐMC
Phẫu thuật chuyển đổi đại động mạch	Cắt ĐMC và phổi ngay trên van, chuyển đổi hai đại động mạch và nối ĐMPvới thất phải, ĐMC với thất trái. Hai động mạch vành nối lại vào gốc ĐMC mới

BIẾN CHỨNG SAU MỔ CHUYỂN ĐỔI TẦNG NHĨ (MUSTARD HOẶC SENNING)

- •1. Loan nhịp nhĩ
- 2. Tăng nguy cơ đột tử
- •3. RL chức năng thất phải
- •4. Hở van ba lá do vách ngăn vào nhĩ trái, gây tăng áp tĩnh mạch phổi, có thể gây phù phổi
- •5. Rò rỉ vách ngăn nhĩ (thường không quan trọng trên lâm sàng)
- Vách ngăn chèn ép máu tĩnh mạch phối hoặc tĩnh mạch hệ thống

BIẾN CHỨNG SAU PHẪU THUẬT CHUYỂN ĐỔI ĐẠI ĐỘNG MẠCH

- 1. Hở van ĐMC
- 1. Hẹp trên van ĐMPhoặc hẹp ĐMC (thường mức độ nhẹ)
- 3. Hở van ba lá
- 4. Tắc nghẽn động mạch vành (chiếm khỏang 5%)

CHĂM SÓC B/N D-TGA ĐÃ PHẪU THUẬT CHUYỂN VỊ TRÍ ĐỘNG MẠCH (ASO: ARTERIAL SWITCH OPERATION)

Loại I

- Siêu âm tim mỗi 1 hoặc 2 năm
- 2. Tất cả b/n người lớn đã được phẫu thuật ASO cần có 1 lần chụp ĐMV xem có hẹp (MCC: C)

Loại Ila

3. MRI hoặc CT định kỳ: cần thiết để khảo sát giải phẫu học và huyết động

CHỈ ĐỊNH CAN THIỆP BỆNH NHÂN D-TGV ĐÃ PHẪU THUẬT ASO

Loại IIa:

- Nong hoặc đặt stent hẹp trên van hoặc hẹp nhánh ĐMP (MCC:B)
- Nong có kèm hay không stent nghẽn ống dẫn (ALTP> 50% AL hệ thống hoặc độ chênh áp lực đỉnh > 30 mmHg) (MCC:C)
- Đóng bằng dụng cụ VSD tồn lưu (MCC:C)

CHỈ ĐỊNH TÁI PHẪU THUẬT B/N D-TGA ĐÃ PHẪU THUẬT ASO

Loại I:

- Nghên đường ra TP với áp lực đỉnh > 50 mmHg hoặc tỷ lệ áp lực TP/TT > 0.7
- Bất thường ĐMV dẫn đến thiếu máu cục bộ cơ tim, không can thiệp được (MCC:C)
- 3. Hở van ĐMC nặng, mới xuất hiện (MCC: C)
- 4. Dãn gốc ĐMC nặng, mới xuất hiện (> 55 mm) (MCC:C)

CHUYỂN VỊ ĐĐM CÓ SỬA CHỮA TỰ NHIÊN (L-TGA)- CONGENITALLY CORRECTED TRANSPOSITION OF GREAT ARTERIS)

L- TGA

- Tổn thương phối hợp:
 - 70% có VSD
 - 40% có hẹp ĐMP
 - 90% bất thường van nhĩ thất hệ thống
- Cận lâm sàng cần thiết
 - ECG
 - X-quang ngực
 - Siêu âm tim
 - MRI
 - Trắc nghiệm gắng sức

CHỈ ĐỊNH PHẪU THUẬT L- TGA

Loại I

- 1. L- TGA chưa phẫu thuật kèm hở van nhĩ thất nặng (MCC:B)
- 2. Đóng VSD hoặc sửa chữa triệt để tuỳ kiểu VSD

HỘI CHỨNG EISENMENGER

- Tăng áp ĐMP: AL ĐMP trung bình > 25 mmHg lúc nghỉ hoặc > 30 mmHg lúc gắng sức
- Eisenmenger: TAÐMP nặng kèm shunt đảo

TRIỆU CHỨNG CƠ NĂNG CỦA HỘI CHỨNG EISENMENGER

Triệu chứng	Nguyên nhân
Tim	Luồng thông từ phải sang trái
Hồi hộp	Rung nhĩ, cuồng nhĩ
Tăng hồng cầu	Giảm độ bão hòa oxy máu
Tăng độ nhớt máu	Giảm thị lực, mệt, nhức đầu, hoa mắt, dị cảm
Ho ra máu	Nhồi máu phổi, giãn vỡ tĩnh mạch phổi
Tai biến mạch não	Tắc mạnh nghịch thường, huyết khối tĩnh mạch não, xuất huyết nội sọ
Abcès não	
Ngất	Giảm cung lượng tim hoặc RL nhịp
Đột tử	

TRIỆU CHỨNG THỰC THỂ HỘI CHỨNG EISENMENGER

- •1. Ngón tay dùi trống
- 2. Xanh tím
- •3. Tĩnh mạch cảnh nổi nếu có suy tim ứ huyết
- •4. Sóng v nổi bật nếu có hở van ba lá
- •5. Nhô cạnh ức phải (khi có phì đại thất phải)
- •6. Tiếng T2 (thành phần P2) mạnh
- 7. Mất tiếng thổi của Ventricular Septal Defect, Atrial Septal Defect hay Patent Ductus Arteriosus
- 8. Tiếng thổi giảm dần kỳ tâm trương (tiếng thổi Graham Steel) do hở van ĐMP
- •9. Tiếng thổi tòan tâm thu của hỡ van ba lá
- •10. Phù và cổ chướng nếu có suy tim phải

ĐIỀU TRỊ HỘI CHỨNG EISENMENGER

- •1. Tránh giảm thế tích nội mạch (tăng luồng thông)
- 2. Tránh gắng sức nặng (tăng luồng thông)
- 3. Tránh độ cao (giảm độ bão hòa oxy)
- 4. Tránh dùng thuốc giãn mạch (tăng luồng thông)
- •5. Tránh mang thai (tăng tỷ lệ biến chứng và tử vong cho mẹ và thai)
- •6. Trích máu bù bằng thể tích dịch tương đương
- •7. Theo dõi thiếu sắt do trích máu nhiều lần

ĐIỀU TRỊ HỘI CHỨNG EISENMENGER

- ·8. Nếu bệnh nhân cần phẫu thuật ngòai tim:
 - Tránh giảm thể tích nội mạch (tăng luồng thông)
 - Ngừa tắc mạch nghịch thường bằng các bộ lọc
 - Trích máu phòng ngừa
 - Tránh dùng thuốc chống đông và chống tiểu cầu (làm nặng thêm chảy máu)
- •9. Ghép phổi hoặc khối tim-phổi ở các bệnh nhân nguy cơ cao như:
 - •Ngất
 - Suy tim phải trơ với điều trị
 - Suy tim mức độ nặng, theo phân loại NYHA
 - Thiếu oxy máu trầm trọng

ĐIỀU TRỊ NỘI BỆNH NHÂN H/C EISENMENGER

Loại I

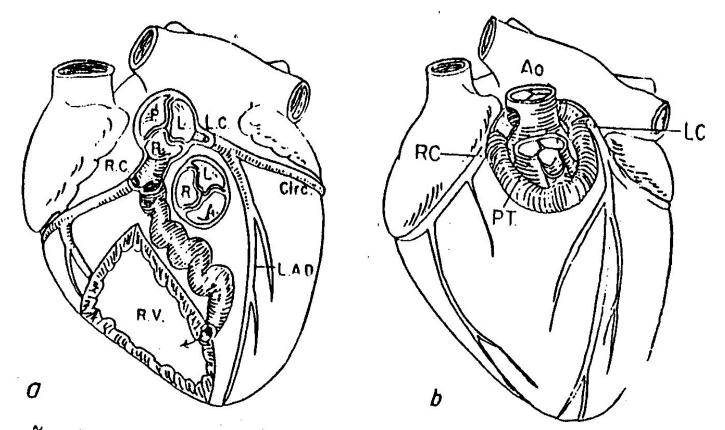
- Cần tránh: có thai; mất nước; gắng sức nặng vừa đến nặng; nóng quá (Sauna); ở vùng cao lâu ngày; thiếu sắt
- Cần điều trị ngay loạn nhịp và nhiễm trùng (MCC:C)

Loại Ila

 Thuốc dãn mạch phổi có thể cải thiện chất lượng cuộc sống (TD: sildenafil, tadalafil)- (MCC:C)

DỊ TẬT ĐỘNG MẠCH VÀNH

- ·Xuất phát bất thường ĐMV:
 - Động mạch mũ xuất phát từ đọan gần ĐMV phải
 - •Động mạch liên thất trước chạy giữa ĐMC và ĐMP
- Dò ĐMV vào buồng tim

: a. Lỗ dò động mạch vành phải vào thất phải .
b. Động mạch vành phụ bắt nguồn từ động mạch phổi, thông thường với một động mạch vành bình thường .

TÍM

- •DTHC ↑, Hb ↑
- ·Các triệu chứng của tăng độ nhớt máu:
 - Mệt mỏi, đau đầu, buồn ngủ
 - •RL thị giác thóang qua
 - •Dị cảm, đau cơ
- Triệu chứng thiếu sắt: giống triệu chứng tăng độ nhớt máu (cần tiêm khi Hct < 65% mà có các triệu chứng trên)

CÁC CHỈ ĐỊNH CỦA TRÍCH MÁU

- •1. Bệnh nhân có triệu chứng tăng độ nhớt máu trong tình trạng không thiếu nước (Hct > 65%)
- •2. Bệnh nhân không có triệu chứng, Hct > 65% trước phẫu thuật

HƯỚNG DẪN CHƠI CÁC MÔN THỂ THAO Ở BỆNH NHÂN TIM BẨM SINH

Tình trạng	Mức độ họat động
Bệnh nhân 6 tháng sau mổ sửa tổn thương có luồng thông từ trái sang phải (không có tăng áp ĐMP, không có tối lọan chức năng tim hoặc lọan nhịp tim)	Cho phép chơi tất cả các môn thể thao
Bệnh nhân với luồng thông tồn lưu (áp lực ĐMP< 40 mmHg, không RL nhịp, không RL chức năng cơ tim)	Cho phép chơi tất cả các môn thể thao
Bệnh nhân tăng sức cản ĐMP, bệnh nhân hẹp van ĐMC và van ĐMP	Không được chơi các môn thể thao đối kháng
Bệnh nhân sau mổ hẹp eo ĐMC không biến chứng (nếu chênh áp < 20mmHg, huyết áp tâm thu bình thường khi gắng sức)	Các môn thể thao đối kháng
Bệnh nhân sau mổ sửa tứ chứng Fallot (với hở van động mạch đáng kể, tăng áp thấp phải sau mổ còn > 50% so với hệ thống, tối lọan nhịp tim rõ)	Môn thể thao nhẹ nhàng
Bệnh nhân hóan vị đại động mạch sau khi mổ chuyển đổi tầng nhĩ hoặc phẫu thuật Fontan cải tiến	Thay đổi tùy thuộc vào chức năng tâm thất hay lọan nhịp

PHÒNG NGỬA VIỆM NỘI TÂM MẠC NHIỄM TRÙNG/ BTBS

B/n làm thủ thuật răng, miệng

Loại IIa

- 1. Có van nhân tạo hoặc mảnh ghép nhân tạo để sửa van (MCC:B)
- 2. Tiền sử VNTMNT (MCC:B)
- 3. Sửa chữa BTBS có đặt vật liệu nhân tạo (trong 6 tháng đầu) (MCC:B)
- 4. BTBS tím chưa mổ hoặc đã mổ tạm thời (MCC: B)
- 5. BTBS đã phẫu thuật còn tổn thương tồn lưu, ở vị trí có mảnh ghép nhân tạo hoặc gần mảnh ghép, tổn thương ngăn cản nội mạc hoá (MCC:A)

Loại III:

Nội soi dạ dày tá tràng hoặc đại tràng: không cần phòng VNTMNT

KHÁNG SINH PHÒNG NGÙ'A VNTMNT

- •1. Ventricular Septal Defect lo nhỏ
- 2. Patent Ductus Arteriosus
- •3. Xẻ van hai lá
- 4. Hẹp eo động mạch chủ (tại van động mạch chủ hai lá phối hợp)
- •5. Van nhân tạo, luồng thông, ống dẫn nhân tạo

BTBSNL

- Các vấn đề liên quan đến thai kỳ của bệnh nhân BTBSNL bao gồm:
 - Khuyến cáo về phòng ngừa và nguy cơ thai kỳ trên bà mẹ và thai nhi
 - Xử trí trong lúc có thai, lúc chuyển dạ và sau chuyển dạ ở phụ nữ BTBS
- ·Các BTBS sau không nên có thai:
 - BTBS có dòng chảy thông trái phải có biến chứng tăng áp
 ĐMP nặng mà chưa phẫu thuật
 - Hội chứng Eisenmenger
 - Hội chứng Marfan với dãn ĐMC lên và suy tim NYHA III, IV